

Sygn. akt IV CZ 93/06

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Gerard Bieniek (sprawozdawca)

SSN Maria Grzelka

w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości Przedsiębiorstwa Realizacji
Inwestycji [...]

przeciwko Gminie Miasta S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 listopada 2006 r.,

zażalenia strony pozwanej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 19 września 2006 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 19.09.2006 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację pozwanej Gminy wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w S. z tego względu, że pozwana, zastępowana przez radcę prawnego, nie uiściła opłaty podstawowej od apelacji, po zwolnieniu jej częściowo od kosztów sądowych, a mianowicie od opłaty sądowej od apelacji. Odrzucenie apelacji uzasadniono treścią art. 14 ust. 2 i 109 ust. 2 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) w związku z art. 130² § 3 k.p.c.

Pozwana wniosła zażalenie domagając się uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) opłatę podstawową pobiera się od podlegających opłacie pism, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy (czyli m.in. apelacji) wnoszonych przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych przez sąd, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przepis ten – jako zamieszczony w dziale I ustawy – Przepisy ogólne – wyraża ogólną regułę dotyczącą obowiązku uiszczenia opłaty podstawowej przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych, przy czym treść tego przepisu nie daje podstaw do różnicowania sytuacji zwolnienia od kosztów w całości lub w części. Obejmuje więc obie sytuacje. W art. 100 ust. 2 powołanej ustawy stwierdzono jednak, że strona zwolniona całkowicie od kosztów sądowych, uiszcza opłatę podstawową od wszystkich pism podlegających opłacie. W istocie to postanowienie jest zbędne, gdyż taki obowiązek wynika z przepisu ogólnego art. 14 ust. 2 ustawy. Można zakładać, że chodziło o eliminację jakichkolwiek wątpliwości. Przy częściowym zwolnieniu od kosztów sądowych art. 101 ust. 3 ustawy stanowi, że strona częściowo zwolniona od kosztów obowiązana jest uiścić opłaty oraz ponieść wydatki w takiej wysokości, jaka nie była objęta zwolnieniem przyznanym przez sąd. W przepisie tym zastrzeżono, że art.

100 ust. 1 stosuje się odpowiednio. To odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 100 ust. 1 ustawy, przy jednoczesnym braku odesłania do art. 100 ust. 2 może być źródłem wątpliwości, które powstały w niniejszej sprawie. Można bowiem twierdzić, że brak odesłania do odpowiedniego stosowania art. 100 ust. 2 ustawy wskazuje, że strona częściowo zwolniona od kosztów sądowych nie ma obowiązku uiszczenia opłaty podstawowej. W istocie rzeczy tak jest wówczas, gdy zwolnienie częściowe obejmuje np. część opłaty należnej od apelacji, jako pisma podlegającego opłacie. Wówczas strona ma obowiązek uiszczenia opłaty w tej części, w jakiej nie zostało objęte zwolnieniem. Jeśli jednak zwolnienie częściowe polega na tym, że strona nie musi w ogóle uiścić opłaty sądowej od apelacji, to wówczas w rachubę wchodzi reguła ogólna wyrażona w art. 14 ust. 2 ustawy, czyli obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej. W konsekwencji należy uznać, że brak odesłania w art. 101 ust. 3 ustawy do odpowiedniego stosowania art. 100 ust. 2 jest uzasadniony. Uzasadniona jest więc teza, że w razie częściowego zwolnienia przez sąd od kosztów obejmującego w całości opłatę sądową od pisma podlegającego opłacie, strona jest obowiązana uiścić od tego pisma opłatę podstawową. Taką wykładnię uzasadniają także względy racjonalności rozwiązań prawnych. Nie sposób bowiem akceptować poglądu, że strona zwolniona od kosztów w całości ma obowiązek uiścić opłatę podstawową, zaś strona zwolniona częściowo w taki sposób, że zwolnienie obejmuje w całości opłatę sądową od pisma podlegającego opłacie, nie uiszczałaby opłaty podstawowej. Takie rozwiązanie nie byłoby racjonalne. Z tych względów skład orzekający w niniejszej sprawie nie podziela poglądu wyrażanego w niepublikowanym postanowieniu z dnia 29.06.2006 r. IV CZ 50/06.

Nie jest także uzasadnione stanowisko wnoszącej zażalenie, że sankcja przewidziana w art. 130² § 3 k.p.c. nie obejmuje opłaty podstawowej. Za pozytywną odpowiedź przemawia wykładnia gramatyczna i celowościowa. Nie sposób kwestionować, że opłata podstawowa jest w stałej wysokości, a w art. 130² § 3 k.p.c. używa się sformułowania „opłata w wysokości stałej lub stosunkowej”. Opłata w stałej wysokości, to opłata stała i podstawowa. Należy także zauważyć, że jeśli sankcją zwrotu pisma wniesionego przez profesjonalnego pełnomocnika objęto m.in. pisma podlegające opłacie stosunkowej, to tym bardziej

przepis ten należy odnosić do pisma podlegającego opłacie podstawowej w stałej wysokości. Jest to logiczne i uzasadnione.

Z tych względów zażalenie należało oddalić (art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.).